

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
проректор з науково-педагогічної
роботи та післядипломної освіти

 Олександр НАЗАРЧУК

“12” січня 2026 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
освітньої компоненти**

ОК 47 «Клінічна практика з фізичної терапії (1 курс)»

підготовки перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань I «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності I7 «Терапія та реабілітація»
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізації: I7.01 Фізична терапія

факультет: медичний факультет №2
(назва факультету)

2026 рік

Робоча програма з освітньої компоненти «Клінічна практика з фізичної терапії» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, освітньої кваліфікації «бакалавр з фізичної терапії», професійної кваліфікації «асистент фізичного терапевта».

«09» січня 2026 року - 16 с.

доцент ЗВО Олександра ГОРОДЕЦЬКА, В.о. завідувача кафедри фізичної та реабілітаційної медицини, к.мед.н., доц. ЗВО Ростислав КРАВЕЦЬ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри
Спортивної медицини, фізичного виховання та реабілітації

Протокол від « 09 » січня 2026 року № 1

Завідувач кафедри
Спортивної медицини, фізичного
виховання та реабілітації д. б. н., професор ЗВО (Лариса САРАФІНІЮК)

«09» січня 2026 року

Схвалено методичною радою терапевтичних дисциплін Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова за напрямом підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у галузі знань 22 Охорона здоров'я

Протокол від «09» січня 2026 року № 1

«09» січня 2026 року

Микола СТАНІСЛАВЧУК

ВСТУП

Програма вивчення освітньої компоненти «Клінічна практика з фізичної терапії» складена відповідно до ОПП «Терапія та реабілітація» (2025 р.) першого (бакалаврського) рівня освіти галузі знань І «Охорона здоров'я»

спеціальності І7 «Терапія та реабілітація»

спеціалізації І7.01 «Фізична терапія»

освітньої програми «Фізична терапія, ерготерапія»

відповідно до Стандарту вищої освіти зі спеціальності І7 Фізична терапія, ерготерапія галузі знань І Охорона здоров'я для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, введеного в дію наказом МОН №1419 від 19.12.2018 р та № 1541 від 29.10.2024

Анотація навчальної дисципліни

Програма освітньої компоненти «Клінічна практика з фізичної терапії» складена відповідно до порядку підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти у вищих медичних навчальних закладах освіти України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, примірного навчального плану підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» спеціальності І7 Терапія та реабілітація, спеціалізації І7.01 Фізична терапія.

«Клінічна практика з фізичної терапії» є *обов'язковим* компонентом освітньо-професійної програми І7 Терапія та реабілітація, спеціалізації І7.01 «Фізична терапія», циклу *професійної* підготовки бакалавра з фізичної терапії, розрахована на 6 кредитів, які здобувачі освіти засвоюють протягом ІІ семестру на першому році навчання.

Основною метою програми є формування знань і практичних навичок з освітньої компоненти «Клінічна практика з фізичної терапії», яка є ключовою для опанування дисциплін професійного спрямування.

Програма реалізується в межах галузі знань «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» та спрямована на підготовку фахівців, здатних ефективно адаптувати до нових умов осіб з порушеннями здоров'я, забезпечувати їх фізичну, психоемоційну та соціальну адаптацію. Особлива увага приділяється формуванню клінічного мислення, застосуванню стратегії компенсації, підвищенню рівня активності й участі клієнтів, а також забезпеченню їх інтеграції в суспільство.

Програма дає уявлення здобувачам про сферу їх практичної діяльності, зокрема про загально ознайомчу практику за профілем майбутньої професії. Практика – важливий освітній компонент в професійній підготовці фахівців з фізичної терапії, яка сприяє розвитку професійної майстерності та професійної кваліфікації майбутнього фізичного терапевта.

Робоча програма складена на основі: освітньо-професійної програми «*Фізична терапія*» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої кваліфікації «Бакалавр з фізичної терапії», галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» спеціальності І7 «Терапія та реабілітація», спеціалізації І7.01 «Фізична терапія» у ВНМУ ім. М.І.Пирогова, (Вінниця - 2025), навчального плану на 2025-2028 н.р. підготовки здобувачів першого рівня (бакалаврської вищої освіти) строком навчання 2р. 10 міс. і навчального плану на 2025-2029 н.р. строком навчання 3р. 10 міс. з спеціальності І7 «Терапія та реабілітація».

положення про організацію освітнього процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І.Пирогова;

Положення про виробничу практику ВНМУ ім. М.І. Пирогова.

1. Опис навчальної дисципліни

Програма освітньої компоненти «Клінічна практика з фізичної терапії» призначена для закладів вищої освіти МОЗ України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, є важливою складовою навчального процесу, оскільки базується на отриманих в межах освітньої програми «Терапія та реабілітація» теоретичних знань та практичних навичок та допомагає трансформувати їх у професійне вміння на робочому місці.

Базами практики можуть бути клінічні бази, затверджені у встановленому порядку та які можуть забезпечити виконання програми практики. Протягом проходження виробничої практики вся діяльність здобувача вищої освіти підлягає контролю з боку керівників виробничої практики від кафедри та від бази практики.

Результати проходження виробничої практики оформляються шляхом заповнення відповідної документації: щоденника виробничої практики та звіту про виконання програмних завдань.

Підсумковий контроль засвоєння освітньої компоненти здійснюється по її завершенню у формі підсумкового контролю (диференційний залік) згідно навчального плану для спеціальності І7 «Терапія та реабілітація».

Предмет вивчення освітньої компоненти:

Освітня компонента «Клінічна практика з фізичної терапії» охоплює сучасні методи фізикального обстеження та інструменти функціонального оцінювання, які використовуються фізичної терапії для роботи з особами з обмеженням функціонування та життєдіяльності. Вивчення компонент передбачає опанування підходів до науково обґрунтованого заняттєвої активності в межах комплексного лікування, профілактики ускладнень і загострень, а також реабілітації із фокусом на відновлення якості життя.

Студенти отримують знання з теоретичних і методологічних основ фізичної терапії, засвоюють принципи реабілітаційного планування, участі у міждисциплінарній реабілітаційній команді та елементів клінічного мислення, необхідного для ухвалення обґрунтованих терапевтичних рішень.

Міждисциплінарні зв'язки:

Освітня компонента ґрунтується на знаннях з анатомії людини з основами морфології, фізіології людини з фізіологією рухової активності, біологічної хімії з біохімією рухової активності, медичної та біологічної фізики, патологічної фізіології, гігієни та екології, які забезпечують розуміння структури, функцій і реакцій організму на фізичне навантаження. Компонента тісно інтегрується з подальшими дисциплінами, зокрема з клінічним реабілітаційним менеджментом при порушеннях опорно-рухового апарату, основами ортопедії та травматології, обстеження, методи оцінки та контролю при захворюваннях опорно-рухового апарату та іншими предметами професійної підготовки з навчального плану.

Це забезпечує цілісність професійної підготовки, формує здатність застосовувати здобуті знання на практиці та розвивати професійні компетентності, необхідні для ефективної реабілітаційної діяльності у майбутній клінічній практиці.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета освітньої компоненти - сформувати у майбутнього фахівця у галузі охорони здоров'я знання з організації науково-практичної діяльності за профілем майбутньої професії.

2.2. Основними завданнями освітньої компоненти «Клінічна практика з фізичної терапії» є:

- познайомитись з особливостями проведення загальної практики за профілем майбутньої професії;
- засвоєння здобувачами базових принципів та місця фізичної терапії у системі лікувальних та реабілітаційних заходів;
- засвоєння загальних та окремих показань та протипоказань для застосування фізичної терапії хворих а також періодів застосування окремих методів;
- отримання поняття про індивідуальну програму реабілітації та правила її складання;

– оволодіння методами спілкування з хворими та визначення основних напрямків фізичної терапії.

1. Обстеження та клінічне мислення

- 1.1. Проведення комплексного фізикального обстеження пацієнта з урахуванням обмежень.
- 1.2. Аналіз результатів обстеження та формулювання клінічно обґрунтованих висновків.
- 1.3. Визначення прогнозу щодо відновлення функцій та формування реабілітаційного плану.

2. Реабілітаційне втручання

- 2.1. Розробка та впровадження індивідуалізованої програми фізичної терапії.
- 2.2. Моніторинг динаміки, аналіз ефективності втручання та внесення коректив до плану реабілітації.
- 2.3. Надання рекомендацій щодо підтримки функціонального стану та профілактики загострень.

3. Комунікація та міжпрофесійна взаємодія

- 3.1. Консультування пацієнта в межах професійної компетенції; скерування до інших фахівців у разі потреби.
- 3.2. Співпраця з членами міждисциплінарної команди для досягнення оптимальних результатів реабілітації.

4. Соціальна інтеграція та якість життя

- 4.1. Сприяння адаптації пацієнта до повсякденного життя та професійної діяльності.
- 4.2. Підтримка процесу повернення до трудової активності, з урахуванням можливостей та обмежень пацієнта.

2.3. Компетентності та результати навчання.

Згідно ОПП “Терапія та реабілітація” дисципліна забезпечує набуття студентами наступних компетентностей:

- *Інтегральні(ІК):* Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми професійної діяльності фізичного терапевта з відновлення порушених рухових та пов’язаних з ними функцій опорно-рухового апарату, нервової, серцево- судинної та дихальної систем, які забезпечують активність та участь осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп.

- *Загальні компетентності (ЗК):*

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 02. Здатність застосувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 03. Здатність до розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 06. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК 07. Здатність до міжособистісної взаємодії

ЗК 08. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 09. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 11. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності

ЗК 12*. Здатність до виконання захисту держави для збереження її цілісності та незалежності, забезпечення захисту населення та збереження людського життя.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 01. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові і пов’язані з ними функції, що забезпечують активність і участь особи.

СК 02. Здатність враховувати у практичній діяльності медико-біологічні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти, пов'язані з практикою фізичної терапії.

СК 03. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця професійну діяльність з фізичної терапії осіб різних професійних, соціальних, нозологічних та вікових груп.

СК 04. Здатність виконувати компоненти обстеження та контролю у фізичній терапії для збору якісних (спостереження, опитування) і кількісних (вимірювання та тестування) даних, пов'язаних з фізичним станом пацієнта/клієнта, його функціональними можливостями, активністю та участю.

СК 05. Здатність, під супервізією фізичного терапевта, ефективно реалізовувати програму фізичної терапії відповідно до функціональних можливостей пацієнта/клієнта.

СК 06. Здатність, за дорученням фізичного терапевта, здійснювати моніторинг реакцій і стану пацієнтів/клієнтів різних професійних, соціальних, нозологічних та вікових груп, під час виконання призначених заходів/тестів, включно з документуванням, звітуванням про отримані результати.

СК 07. Здатність провадити професійну діяльність для відновлення чи підтримки здоров'я пацієнта/клієнта відповідно до законів і правил, що регулюють практику фізичної терапії як самостійної професії, а також відповідних законодавчих та нормативних актів, етичного кодексу та професійного стандарту, загальнонаціональних цінностей та традицій населення України.

СК 08. Здатність ефективно спілкуватися, зокрема навчати пацієнта/клієнта, його родину й опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та обмежень життєдіяльності та популяризувати здоровий спосіб життя.

СК 09. Здатність надавати домедичну допомогу під час виникнення невідкладних станів

Результати навчання освітньої компоненти:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання:

РН 01. Використовувати рухову активність людини для зміцнення та збереження індивідуального та громадського здоров'я шляхом.

РН 02. Вміти спілкуватися українською та іноземною мовою у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

РН 03. Дотримуватися етики професійного спілкування, діяти етично дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

РН 04. Вести професійну документацію.

РН 05. Використовувати прикладне програмне забезпечення; здійснювати комунікаційну взаємодію у соціальних мережах; здобувати, накопичувати, систематизувати фахову інформацію за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.

РН 06. Розуміти процеси державно-політичного та соціально-економічного розвитку українського суспільства, сутність перетворень, що відбуваються в державі; розуміти основні філософські категорії та поняття.

РН 07. Застосовувати знання медико-біологічних, психолого-педагогічних, соціальних аспектів у практиці фізичної терапії; виявляти та враховувати зв'язки різних елементів.

РН 08. Надавати домедичну допомогу при невідкладних станах.

РН 09. Аналізувати і застосовувати сучасні науково-доказові дані для виконання професійних завдань.

РН 10. Визначати симптоми та синдроми; описувати обмеження функціонування пацієнта/клієнта за Класифікатором функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я НК 030:2022 та визначати реабілітаційні інтервенції за Класифікатором медичних інтервенцій НК 026:2021.

РН 11. Застосовувати компоненти обстеження та контролю у фізичній терапії; використовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі; оцінювати отриману інформацію.

РН 12. Реалізовувати індивідуальну програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії під супервізією фізичного терапевта, уміти здійснювати заходи фізичної терапії для корекції порушень структури/функцій та асоційованих з ними обмежень активності та участі.

PH 13. Проводити пацієнтоцентричну практичну діяльність за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди згідно нормативно-правових вимог та норм професійної етики.

PH 14. Проводити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця професійну діяльність.

PH 15. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні засоби реабілітації.

PH 16. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, зокрема у мультидисциплінарній команді.

PH 17. Проводити інструктаж та навчання пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, опікунів.

PH 18. Оцінювати результати виконання заходів фізичної терапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

PH 19. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання з допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

PH 20*. Виконувати громадянський обов'язок / реалізувати право захищати державу для збереження її цілісності та незалежності, захисту населення і збереження людського життя

Результати навчання для дисципліни:

В результаті вивчення **освітньої компоненти**:

знати:

1. Теоретичні основи реабілітації
2. Клінічна практика та застосування засобів фізичної терапії
  - 2.1. Основні методи функціонального та реабілітаційного обстеження; інструменти оцінювання, що застосовуються у фізичній терапії.
  - 2.2. Показання та протипоказання до застосування засобів фізичної реабілітації при різних клінічних станах.
  - 2.3. Особливості фізичної активності залежно від періоду захворювання.
3. Засоби та методи втручання
4. Основні завдання і принципи терапевтичної фізичної активності у відділенні
5. Принципи підбору, дозування та індивідуалізації фізичних навантажень у реабілітаційному процесі.

вміти:

1. Орієнтуватися у документації фізичного терапевта та відділення
2. Підготувати інвентар до роботи
3. Знати про особливості транспортування та переміщення пацієнтів
4. Збір анамнезу
5. Вміти документувати результати обстеження.

3. Інформаційний обсяг освітньої компоненти

На вивчення навчальної дисципліни другого року навчання відводиться 180 годин, 6,0 кредитів ЄКТС; тривалість виробничої практики – 4 тижні.

Опис навчального плану з освітньої компоненти

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин			Рік навчання	Вид контролю
	Всього годин/кредитів ECTS	Аудиторних	СРС		
		Практична підготовка			
Клінічна практика з фізичної терапії	180 годин / 6,0 кредитів	80	100	II	ПК — диференційний залік

Примітка: 1 кредит ECTS становить 30 академічних годин.

Аудиторне навантаження для денної форми навчання становить 50%, СРС – 50%.

Клінічна практика з фізичної терапії Практичні

навички 1 Ознайомлення з матеріально-технічною базою практики

Практичні навички 2 Ознайомитися з адміністративно-організаційною структурою реабілітаційного закладу (напрямок діяльності, наявність відділів, підрозділів, їх характеристика; схема управління; розподіл завдань між підрозділами та їх спеціалізація; взаємодія між підрозділами), графіком роботи.

Практичні навички 3 Ознайомлення з документами планування та проведення реабілітаційної, корекційної, навчальної, спортивно-масової, виховної роботи.

Практичні навички 4 Підготовка реабілітаційного інвентаря для роботи з пацієнтом

Практичні навички 5 Спостереження та аналіз реабілітаційно-корекційних занять, які проводяться фахівцями.

Практичні навички 6 Ознайомлення із роботою відділень бази практики

Практичні навички 7 Набуття знань щодо аналізу індивідуальних особливостей, специфіки захворювання та рухових можливостей пацієнтів у відділеннях.

Практичні навички 8 Опитування пацієнта, збір та деталізація скарг, анамнез. Комунікативні навички.

Практичні навички 9 Оволодіння елементами функціональної мобільності пацієнтів з різними нозологіями

Практичні навички 10. Оцінка функціональних можливостей пацієнта/клієнта у різних відділеннях

Диференційний залік.

4. Структура освітньої компоненти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (ДФН)		
	усього	У тому числі	
		Практ. підготовка	СРС
1	2	3	4
Практичні навички 1 Ознайомлення з матеріально-технічною базою практики	6	2	2
Практичні навички 2 Ознайомитися з адміністративно-організаційною структурою реабілітаційного закладу (напрямок діяльності, наявність відділів, підрозділів, їх характеристика; схема управління; розподіл завдань між підрозділами та їх спеціалізація; взаємодія між підрозділами), графіком роботи.	14	2	2
Практичні навички 3 Ознайомлення з документами планування та проведення реабілітаційної, корекційної, навчальної, спортивно-масової, виховної роботи.	12	4	8
Практичні навички 4 Підготовка реабілітаційного інвентаря для роботи з пацієнтом	8	2	2
Практичні навички 5 Спостереження та аналіз реабілітаційно-корекційних занять, які проводяться фахівцями.	8	2	6
Практичні навички 6 Ознайомлення із роботою відділень бази практики	6	4	2
Практичні навички 7 Набуття знань щодо аналізу індивідуальних особливостей, специфіки захворювання та рухових можливостей пацієнтів у відділеннях.	16	4	16
Практичні навички 8 Опитування пацієнта, збір та деталізація скарг, анамнез. Комунікативні навички.	12	6	4
Практичні навички 9 Оволодіння елементами функціональної мобільності пацієнтів з різними нозологіями	18	9	3
Практичні навички 10. Оцінка функціональних можливостей пацієнта/клієнта у різних відділеннях	12	4	4
Диференційний залік.	2	1	1
Усього годин за модуль 2	90	40	50
Разом за освітню компоненту	180	80	100

* Примітка: 1 кредит ECTS становить 30 академічних годин.

Аудиторне навантаження для денної форми навчання становить 45%, СРС – 55%.

5. Практична підготовка

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Практичні навички 1 Ознайомлення з матеріально-технічною базою практики	2
2.	Практичні навички 2 Ознайомитися з адміністративно-організаційною структурою реабілітаційного закладу (напрямок діяльності, наявність відділів, підрозділів, їх характеристика; схема управління; розподіл завдань між підрозділами та їх спеціалізація; взаємодія між підрозділами), графіком роботи.	2

3.	Практичні навички 3 Ознайомлення з документами планування та проведення реабілітаційної, корекційної, навчальної, спортивно-масової, виховної роботи.	4
4.	Практичні навички 4 Підготовка реабілітаційного інвентаря для роботи з пацієнтом	2
5.	Практичні навички 5 Спостереження та аналіз реабілітаційно-корекційних занять, які проводяться фахівцями.	2
6	Практичні навички 6 Ознайомлення із роботою відділень бази практики	4
7	Практичні навички 7 Набуття знань щодо аналізу індивідуальних особливостей, специфіки захворювання та рухових можливостей пацієнтів у відділеннях.	4
8	Практичні навички 8 Опитування пацієнта, збір та деталізація скарг, анамнез. Комунікативні навички.	6
9	Практичні навички 9 Оволодіння елементами функціональної мобільності пацієнтів з різними нозологіями	9
10	Практичні навички 10. Оцінка функціональних можливостей пацієнта/клієнта у різних відділеннях	4
11	Диференційний залік.	1 1
Разом за модуль 2		
Разом за дисципліну:		90

6. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
Модуль 1 «»		
1.	Практичні навички 1 Ознайомлення з матеріально-технічною базою практики	2
2.	Практичні навички 2 Ознайомитися з адміністративно-організаційною структурою реабілітаційного закладу (напрямок діяльності, наявність відділів, підрозділів, їх характеристика; схема управління; розподіл завдань між підрозділами та їх спеціалізація; взаємодія між підрозділами), графіком роботи.	2
3.	Практичні навички 3 Ознайомлення з документами планування та проведення реабілітаційної, корекційної, навчальної, спортивно-масової, виховної роботи.	8
4.	Практичні навички 4 Підготовка реабілітаційного інвентаря для роботи з пацієнтом	2
5.	Практичні навички 5 Спостереження та аналіз реабілітаційно-корекційних занять, які проводяться фахівцями.	6
6	Практичні навички 6 Ознайомлення із роботою відділень бази практики	2
7	Практичні навички 7 Набуття знань щодо аналізу індивідуальних особливостей, специфіки захворювання та рухових можливостей пацієнтів у відділеннях.	16
8	Практичні навички 8 Опитування пацієнта, збір та деталізація скарг, анамнез. Комунікативні навички.	4
9	Практичні навички 9 Оволодіння елементами функціональної мобільності пацієнтів з різними нозологіями	3

10	Практичні навички 10. Оцінка функціональних можливостей пацієнта/клієнта у різних відділеннях	3
11.	Диференційний залік.	1
Разом за дисципліну:		100

7. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів включає теоретичну підготовку до проходження практики, опанування практичними навичками під час проходження практики, самостійне заповнення щоденника практики, аналіз та узагальнення інформації при підготовці до підсумкового контролю та захисту щоденника практики.

8. Форма і методи навчання

Форма навчання: очна (денна). В умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій або надзвичайного стану (особливого періоду) форма здобуття освіти встановлюється згідно рішень органів виконавчої влади, ВЦА, місцевого органу управління освіти та Вінницького національного медичного університету для створення безпечного освітнього середовища. Традиційні методи навчання: словесні; наочні; практичні.

Методи контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Контроль навчальних досягнень здобувачів освіти в процесі проходження клінічної практики здійснюється з використанням таких методів:

1. **Поточний контроль з боку викладача / керівника від бази практики:**
  - Спостереження за виконанням практичних завдань;
  - Усне та письмове опитування;
  - Аналіз медичної документації, заповненої студентом;
  - Перевірка ведення щоденника практики;
  - Проведення міні-кейсів (клінічних ситуацій) з аналізом дій студента.
2. **Самоконтроль:**
  - Оцінювання власних дій під час виконання професійних завдань;
  - Заповнення самозвітів і самооцінювання ефективності втручань;
  - Аналіз помилок і невідповідностей у процесі практики.
3. **Взаємоконтроль:**
  - Обговорення і рецензування виконання практичних дій між студентами;
  - Участь у командному розборі клінічних випадків;
  - Порівняння підходів до вирішення реабілітаційних задач.
4. **Самокорекція:**
  - Внесення змін у власні дії на основі самоконтролю і зворотного зв'язку;
  - Корекція формулювань у документації (щоденник, план втручання тощо);
  - Вдосконалення індивідуального стилю професійної діяльності.
5. **Взаємокорекція:**
  - Внесення змін до плану дій після обговорення з колегами чи керівником;
  - Колективна робота над помилками;
  - Конструктивна критика з боку інших учасників команди.

9. Методи контролю та критерії оцінювання

Протягом проходження виробничої практики вся діяльність здобувача вищої освіти підлягає системному контролю з боку керівників практики — як від кафедри, так і від бази практики.

Результати виконання завдань фіксуються у **щоденнику практики** відповідно до тем практичної підготовки.

Підсумковий контроль засвоєння освітньої компоненти здійснюється у формі **диференційованого заліку**, який включає:

- якість заповнення щоденника практики;
- подання та захист звіту практики.

Критерії оцінювання практичних навичок під час проходження практики

Оцінювання усної відповіді та опанування практичної навички під час поточного контролю

Оцінка «**відмінно**» виставляється студенту, який із повним знанням методики, самостійно, у чіткій послідовності проведення роботи, виконав практичну навичку та грамотно сформулював висновки.

Оцінка «**добре**» виставляється студенту, який із повним знанням методики, самостійно, у чіткій послідовності проведення роботи, виконав практичну навичку та грамотно сформулював висновки, проте допускає незначні неточності у виконанні роботи.

Оцінка «**задовільно**» виставляється студенту, який під час виконання практичної навички допускає неточності та помилки у виконанні роботи чи формулюванні висновку.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється студенту, який, орієнтуючись у фактичному матеріалі, показує незнання методики, невміння виконання практичної навички, допускає грубі помилки у послідовності проведення роботи та при формулюванні висновків.

Оцінювання вмінь та практичних навичок під час підсумкового контролю (диференційований залік)

Студент може отримати на підсумковому контролі з дисципліни «Клінічна практика з фізичної терапії 2 курс» наступні бали:

- 50-55 балів

- отримує студент, який знає оглядово основний матеріал, не знає його деталей, допускає суттєві неточності, недостатньо правильне формулювання, значно порушує послідовність у виконанні навички і відчуває значні труднощі при виконанні практичних навичок. Слабкі сторони відповіді можуть суттєво вплинути на клінічне заключення;

- отримує студент, який знає оглядово основний матеріал, але не знає його деталей, допускає суттєві неточності, недостатньо правильне формулювання, значно порушує послідовність у викладанні програмного матеріалу і проявляє серйозні труднощі при виконанні практичних навичок;

- отримує студент, який знає оглядово основний матеріал, при відповідях на питання допускає значні неточності та труднощі при формулюванні діагнозу, визначенні реабілітаційної тактики ведення пацієнта, при інтерпретації лабораторних та інструментальних методів дослідження робить суттєві помилки у клінічному заключенні, які можуть вплинути на визначення подальшої тактики ведення пацієнта та призвести до погіршення стану.

- 55-60 балів

- отримує студент, який знає основний матеріал, але не знає його деталей, допускає неточності, має погрішності у формулюванні, частково порушує послідовність у виконанні маніпуляції і відчуває труднощі при виконанні практичних навичок. Допущені неточності можуть суттєво вплинути на клінічне заключення;

- отримує студент, який знає основний матеріал, але не знає його деталей, допускає неточності, недостатньо правильне формулювання, порушує послідовність у викладанні програмного матеріалу і відчуває труднощі при виконанні практичних навичок;

- отримує студент, який знає основний матеріал, однак при відповідях на питання допускає значні неточності або має труднощі при формулюванні діагнозу, визначенні тактики ведення пацієнта, призначене лікування може суттєво вплинути на стан пацієнта; при інтерпретації лабораторних та інструментальних методів дослідження робить суттєві помилки у клінічному заключенні, які можуть вплинути на визначення подальшої тактики ведення пацієнта та призвести до погіршення стану.

- 61-65 балів

- отримує студент, який твердо знає програмний матеріал, грамотно і змістовно його

викладає, який все ж допускає неточності у відповіді на запитання, правильно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних запитань і задач, володіє необхідними навиками, однак має погрішності у техніці виконання;

- отримує студент, який допускає неточності при виконанні маніпуляції, але здатний самостійно виявити допущені помилки; може демонструвати виконання практичної навички, але слабкою стороною є відсутність пояснень та узагальнюючих висновків; допущені неточності частково впливають на клінічне заключення;

- отримує студент, який добре володіє теоретичним матеріалом, але має погрішності в послідовності надання відповіді на питання (допускає неточності, які виправляє не одразу і з допомогою викладача) при формулюванні діагнозу, визначенні тактики ведення пацієнта і призначає реабілітацію з помилками, які частково могли б вплинути на стан пацієнта, з неточностями у клінічній інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження; в цілому робить правильне клінічне заключення.

- отримує студент, який демонструє клінічне мислення, але проявляє труднощі у відпрацюванні тематичних клінічних сценаріїв.

• 66-70 балів

- отримує студент, який твердо знає програмний матеріал, грамотно і змістовно його викладає, який не допускає значної неточності у відповіді на запитання, правильно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних запитань і задач, володіє необхідними навиками і технікою їх виконання;

- отримує студент, який допускає неточності при виконанні маніпуляції, але здатний самостійно виявити допущені помилки та може демонструвати виконання практичної навички в цілому і робить узагальнюючі висновки з незначними помилками, які несуттєво впливають на клінічне заключення.

- отримує студент, який добре володіє теоретичним матеріалом та в логічній послідовності надає відповіді на питання, але допускає неточності, які швидко виправляє при уточнюючих питаннях викладача при формулюванні діагнозу, визначенні тактики ведення пацієнта і призначає лікування з незначними помилками, які несуттєво могли б вплинути на стан пацієнта, з незначними неточностями у клінічній інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження і робить правильне клінічне заключення;

- отримує студент, який демонструє логічне клінічне мислення, але проявляє мінімальний

• 71-75 балів

- отримує студент, який знає програмний матеріал, глибоко і міцно його засвоїв, вичерпно, послідовно, логічно його викладає, однак наявні погрішності у логічній комунікації між теорією та практикою;

- отримує студент, який знає хід та послідовність самостійного виконання маніпуляції під час виконання практичного завдання, демонструє правильне виконання необхідних практичних навичок, однак наявні незначні погрішності щодо формулювання узагальнень та висновків, робить клінічне заключення, володіє необхідними навиками і технікою їх виконання;

- отримує студент, який грамотно надає відповіді на питання, тобто правильно формулює діагноз, визначає тактику ведення пацієнта і призначає лікування, правильно і клінічно обґрунтовано інтерпретує результати лабораторних та інструментальних методів дослідження і робить правильне клінічне заключення; (в процесі відповіді наявні порушення послідовності викладу матеріалу та хвилювання);

- отримує студент, який демонструє логічне клінічне мислення, але проявляє частковий ресурс у відпрацюванні тематичних клінічних сценаріїв.ресур у відпрацюванні тематичних клінічних сценаріїв.

• 76-80 балів

- отримує студент, який твердо знає програмний матеріал, глибоко і міцно його засвоїв, вичерпно, послідовно, логічно його викладає, у відповіді якого тісно пов'язується теорія з практикою;

- отримує студент, який знає хід та послідовність самостійного виконання маніпуляції під час виконання практичного завдання, демонструє правильне виконання необхідних практичних

навичок та вірно з чітким формулюванням узагальнень та висновків, робить клінічне заключення, володіє необхідними навиками і технікою їх виконання;

- отримує студент, який грамотно та в логічній послідовності надає відповіді на питання, тобто правильно формулює діагноз, визначає тактику ведення пацієнта і призначає лікування, правильно і клінічно обґрунтовано інтерпретує результати лабораторних та інструментальних методів дослідження і робить правильне клінічне заключення;
- отримує студент, який демонструє логічне клінічне мислення та проявляє максимальний ресурс у відпрацюванні тематичних клінічних сценаріїв.

Питання до диференційованого заліку

1. Поняття про реабілітацію.
2. Організаційні основи реабілітації.
3. Права, обов'язки та кваліфікаційні вимоги до фізичного терапевта.
4. Права, обов'язки та кваліфікаційні вимоги до ерготерапевта.
5. Етапи підготовки фахівців з фізичної терапії, фізичної терапії.
6. Обов'язки і відповідальність перед клієнтом та громадськістю.
7. Права пацієнтів. Конфіденційність, її збереження та ведення медичних документів.
8. Професійні характеристики фахівців фізичної терапії, фізичної терапії.
9. Основні методи дослідження фізичного розвитку, фізичної підготовленості та функціональних можливостей організму людини.
10. Основні методи дослідження серцево-судинної системи та функціонального стану організму.
11. Основні методи дослідження при захворюваннях нервової системи.
12. Методи дослідження в фізичної терапії.
13. Особливості ТВ, як основний засіб фізичної терапії, фізичної терапії. Покази, протипокази.
14. Механізми лікувальної дії фізичних вправ. Методи проведення ЛФ
15. Засоби, форми, періоди, рухові режими ЛФК та їх завдання.
16. Реабілітаційний інструментарій.
17. Позионування хворих: лежачи на животі, сидячи у візку, у ліжку
18. Переміщення пацієнта з положення сидячи в положення стоячи з різними допоміжними засобами, страхування пацієнта під час ходьби на сходах.

10. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль засвоєння освітньої компоненти проводиться у вигляді диференційованого заліку після проходження виробничої практики відповідно до графіка навчального процесу на 2 році навчання.

11. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти.

Нарахування балів за освітню компоненту проводять згідно чинного положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова. Складовими оцінки за освітню компоненту є конвертоване у бали середнє арифметичне поточної успішності за універсальною 120-бальною шкалою (від 72 до 120 балів), бали за підсумковий контроль (від 50 до 80 балів).

Бали за підсумковий контроль відповідають шкалі оцінок:

оцінка «3» - 50-60 балів

оцінка «4» - 61-70 балів

оцінка «5» - 71-80 балів

Бали за поточну успішність, підсумковий контроль та традиційну оцінку викладачі вносять у відомість деканату. Отримані бали (сума балів поточної успішності та підсумкового контролю) відповідають фіксованій шкалі оцінок:

оцінка «5» - 180-200 балів

оцінка «4» - 160-179 балів

оцінка «3» - 122-159 бали.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння освітньої компоненти, – 200 балів. **Мінімальна кількість балів** становить 122 бали. Бали за підсумковий

контроль та поточну успішність студентів деканат вносить у програму Контингент і ранжує їх. Ранжування проводять на підставі отриманих балів за освітню компоненту згідно національної шкали та шкали ЄКТС (див. Положення про організацію освітнього процесу).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	
0-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення освітньої компоненти

Для ефективного засвоєння освітньої компоненти використовуються такі навчально-методичні матеріали:

1. Щоденник з виробничої практики — основний документ для фіксації виконаних завдань, спостережень та рефлексій здобувача освіти.
2. Перелік питань для підсумкового контролю (диференційованого заліку), що охоплюють ключові теми освітньої компоненти.
3. Набір тестів та шкал, необхідних для оцінки базової активності та рівня функціонування кінцівок.

13. Рекомендована література:

Основна:

1. Вакуленко Л.О. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії / Л.О. Вакуленко та інші. - Видавництво: Укрмедкнига, 2023 – 372 с.
2. Григус І.М., Нагорна О.Б. Основи фізичної терапії / І.М. Григус, О.Б. Нагорна - Видавництво: Олді+, 2022 – 150 с.
3. Григус І.М., Нагорна О.Б. Реабілітаційне обстеження в практиці фізичного терапевта / І.М. Григус, О.Б. Нагорна - Видавництво: Олді+, 2023 – 176 с.
4. Допоміжна
5. 1. Добровольська Н.А., Тимченко А.С. Практичні аспекти фізичної терапії та ерготерапії / Н.А. Добровольська, А.С. Тимченко, В.П. Голуб та ін. - Видавництво: Гельветика, 2020 – 368 с. б
6. 2. Майкова Т.В., Афанасьєв С.М. Ерготерапія / Т.В. Майкова, С.М. Афанасьєв - Видавництво: Дніпро, 2019 – 374 с.
7. 3. Основи внутрішньої медицини та фізичної реабілітації / за ред. Швед М.І. - Видавництво: Укрмедкнига, 2021 – 412 с.
8. 4. Федорів Я.-Р.М. Основи фізіотерапії / Я.Р.М. Федорів - Видавництво Наутілус, 2004, 447 с.
9. 5. Фізична терапія, здоров'я, фізична культура та педагогіка / за ред. І. Григуса, Д. Скальські, Б. Кіндзера - Издательство: Рівне, 2021 – 211 с.
10. Швесткова Ольга, Сладкова Петра та кол. Фізична терапія: Підручник. Київ, Чеський центр у Києві. 2019. 272 с

Додаткова:

1. Михалюк Є. Л. Терапевтичні вправи: підручник / Є. Л. Михалюк, Ю. Г. Резніченко. - Запоріжжя : ЗДМУ, 2020. - 228 с.
2. Григус І. М. Фізична реабілітація при захворюваннях дихальної системи: навч. посіб. - Львів : Новий світ-2000, 2020. - 170 с.

17. Інформаційні ресурси:

1. <http://www.moz.gov.ua> – Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України.
2. <http://www.president.gov.ua/documents/6782015-19605> - Указ Президента України «Про активізацію роботи щодо забезпечення прав людей з інвалідністю»
3. <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/pro-zatverdzhennya-planu-zahodiv-iz-vprovadzhennya-v-ukrayini-mizhnarodnoyi-klasifikaciyi-funkcionuvannya-obmezhen-zhittyediyalnosti-ta-zdorovya-ta-mizhnarodnoyi-klasifikaciyi-funkcionuvannya-obmezhen-zhittyediyalnosti-ta-zdorovya-ditej-i-pidlitkiv> - Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 №1008-р «Про затвердження плану заходів із впровадження в Україні Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я та Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків»
4. <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2801-12> - Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»
5. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2961-15> - Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні»
6. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3808-12> - Закон України «Про фізичну культуру і спорт».
7. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12> - Закон України «Про освіту».
8. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського.
9. <http://library.gov.ua/> – Національна наукова медична бібліотека України.
10. <http://osvita.ua/vnz/> – Вища освіта в Україні.